

Watchful waiting

Hvad er watchful waiting?

Watchful waiting er en metode til at følge prostatakræft, som ikke giver symptomer. Målet er at følge kræften over en lang periode, fordi prostatakræft ofte er langsomt voksende og måske aldrig vil give dig problemer.

Hvis du vælger watchful waiting, skal du ikke begynde behandling, før du får symptomer, f.eks. problemer med vandladning eller knoglesmerter. Hvis din prostatakræft udvikler sig, vil du blive tilbudt medicinsk behandling, antagelig hormonbehandling.

Hvem kan gå på watchful waiting?

Watchful waiting kan være relevant for dig, hvis din prostatakræft ikke i øjeblikket giver symptomer eller problemer og:

- du har andre helbredsproblemer, så du ikke er egnet til behandling (f.eks. strålebehandling eller operation) eller
- du er en ældre mand og din prostatakræft vil sandsynligvis hverken give dig problemer eller forkorte dit liv

Behandling af prostatakræft vha. strålebehandling eller operation (radikal prostatektomi) kan give bivirkninger som f.eks. rejsningsproblemer, vandladningsproblemer, problemer med at holde på vandet og tarmproblemer. For nogle mænd vil disse bivirkninger være alvorlige og langvarige, og de vil have en betydelig indflydelse på livskvaliteten. Hvis du vælger watchful waiting, vil du undgå disse bivirkninger.

Hvad sker der ved watchful waiting?

Ved watchful waiting vil du ikke umiddelbart blive behandlet for prostatakræft. Sygdommen vil blive fulgt enten på hospitalet eller af din praktiserende læge, og der vil med jævne mellemrum blive taget blodprøver for at se, om PSA niveauet stiger. Du får måske også en fingerundersøgelse gennem endetarmen eller andre undersøgelser. Der vil som regel ikke være behov for at tage prostatabiopsi, men det kan forekomme (prostatabiopsi = udtagning af vævsprøver fra prostata med henblik på mikroskopiundersøgelser).

Hvis man finder nogle ændringer ved disse undersøgelser, eller du har nye symptomer, vil lægen henvise dig til en læge (urolog) på hospitalet.

Det er derfor vigtigt, at du fortæller den læge, der foretager de regelmæssige undersøgelser, om nye symptomer eller helbredsmæssige ændringer, som f.eks.:

- blod i urinen eller vanskelighed med at tisse
- ændringer i dine afføringsvaner
- nye problemer med at få rejsning
- nye smerter i ryggen eller i andre dele af skelettet
- nye hævelser i dine ben

Hvis du begynder at få nogle af disse symptomer, vil du have behov for yderligere undersøgelser for at se, om din kræft har udviklet sig.

Hvad sker der hvis prostatakraften udvikler sig?

Den mest almindelige behandling vil være hormonbehandling, da det vil få kræftceller i alle dele af kroppen til at svinde ind.

Hvad er fordele og ulemper ved watchful waiting?

Hvad der er en fordel for nogle personer, er det måske ikke for andre. Du må tale med din læge om din egen situation, og om ting der er vigtige for dig.

Fordele

- Da watchful waiting ikke involverer behandling, vil du undgå de fysiske bivirkninger herved, og du skulle være i stand til at have et normalt liv.
- Du vil ikke have behov for ubehagelige undersøgelser, f.eks. regelmæssige prostatabiopsier.
- Nogle mænd vil aldrig få behov for behandling.

Ulemper

- Nogle mænd vil være bekymrede for, om deres kræft ændrer sig, og om de får symptomer.
- Din familie kan også være bekymret og have svært at forstå, at du ikke skal have behandling.
- Der er en risiko for, at kræften vil vokse og ændres hurtigere end forventet. Hvis det sker, kan du starte behandling, f.eks. hormonbehandling, for at kontrollere din kræft.

Beslutning

Din læge skal tale med dig om alle de behandlingsmuligheder, som vil være egnede for dig. Din alder er ikke den eneste faktor, som lægen vil tænke på, når han/hun ser på, om watchful waiting vil være godt for dig. Du kan f.eks. være en ældre mand, men med en god helbredstilstand, og føle, at du ville have nytte af behandling. Hvis du ønsker at tale om behandling, men ikke føler at du har fået chancen, skal du sige det til din læge.

Du kan også få en anden læges bedømmelse af din situation. Det kaldes en "second opinion" (anden opfattelse). Du kan bede din læge om at hjælpe dig med en henvisning til en anden læge.

Hvis jeg ændrer mening

Hvis du er på watchful waiting, men ønsker at tale om andre muligheder med hensyn til din prostatakraft, skal du kontakte din praktiserende læge eller hospitalets læge. De vil tale med dig om, hvorvidt andre behandlinger ville være passende for dig.